

שמן זית אורגני

יתרונות בריאותיים והערך המוסף

קרן וולקומיר
נטורופתית R.Na

© כל הזכויות שמורות לקרן וולקומיר, 2010

מי אני?

□ קרן וולקומיר, נטורופתית R.Na

- נאמנה לדרך הבריאות והתזונה הטבעית מזה כ- 20 שנים
- לימודי נטורופתיה במכללה למנהל, בניהולו של ד"ר דני קרת
- שירמ - בי"ח אסף הרופא: מתאמת מחקר CALM – יתר לחץ דם
- קופ"ח מכב"י טבעי
- מרצה במכללות לרפואה משלימה
- מנהלת אתר www.teva-li.co.il

תוכן העניינים

□ ת.ז של שמן הזית

- אבות מזון ויטמינים, מינרלים
- סוג חומצות השומן
- פיטוסטרולים, פוליפנולים

□ היתרונות הבריאותיים של שמן הזית האורגני

- מניעה וטיפול במחלות - מחקרים
- הערך המוסף של שמן הזית האורגני

ת.ז של שמן הזית

- אבות מזון ויטמינים, מינרלים
- סוג חומצות השומן
- פיטוסטרולים, פוליפנולים

100% שומן

Nutrient	Units	Value per 100 grams	Number of Data Points	Std. Error	1.00 X 1 tablespoon ----- 13.5g
Proximates					
Water	g	0.00	4	0.000	0.00
Energy	kcal	884	0	0.000	119
Energy	kJ	3699	0	0.000	499
Protein	g	0.00	4	0.000	0.00
Total lipid (fat)	g	100.00	0	0.000	13.50
Ash	g	0.00	4	0.000	0.00
Carbohydrate, by difference	g	0.00	0	0.000	0.00
Fiber, total dietary	g	0.0	0	0.000	0.0
Sugars, total	g	0.00	0	0.000	0.00

מינרלים – בעיקר ברזל

Nutrient	Units	Value per 100 grams	Number of Data Points	Std. Error	1.00 X 1 tablespoon ----- 13.5g
Minerals					
Calcium, Ca	mg	1	4	0.189	0
Iron, Fe	mg	0.56	4	0.081	0.08
Magnesium, Mg	mg	0	4	0.050	0
Phosphorus, P	mg	0	4	0.000	0
Potassium, K	mg	1	4	0.149	0
Sodium, Na	mg	2	4	0.323	0
Zinc, Zn	mg	0.00	4	0.000	0.00
Copper, Cu	mg	0.000	4	0.000	0.000
Manganese, Mn	mg	0.000	4	0.000	0.000
Selenium, Se	mcg	0.0	2	0.000	0.0

ויטמינים

בעיקר תערובת טוקופרולים = מקור מצוין לויטמין E (1.9 מ"ג בכף שמן זית)
וגם – ויטמין K

Nutrient	Units	Value per 100 grams	Number of Data Points	Std. Error	1.00 X 1 tablespoon ----- 13.5g
Vitamin E (alpha-tocopherol)	mg	14.35	6	1.535	1.94
Vitamin E, added	mg	0.00	0	0.000	0.00
Tocopherol, beta	mg	0.11	6	0.052	0.01
Tocopherol, gamma	mg	0.83	6	0.184	0.11
Tocopherol, delta	mg	0.00	6	0.000	0.00
Vitamin D (D2 + D3)	mcg	0.0	0	0.000	0.0
Vitamin D	IU	0	0	0.000	0
Vitamin K (phylloquinone)	mcg	60.2	2	0.000	8.1

Nutrient	Units	Value per 100 grams	Number of Data Points	Std. Error	1.00 X 1 tablespoon ----- 13.5g
Vitamins					
Vitamin C, total ascorbic acid	mg	0.0	0	0.000	0.0
Thiamin	mg	0.000	0	0.000	0.000
Riboflavin	mg	0.000	0	0.000	0.000
Niacin	mg	0.000	0	0.000	0.000
Pantothenic acid	mg	0.000	0	0.000	0.000
Vitamin B-6	mg	0.000	0	0.000	0.000
Folate, total	mcg	0	0	0.000	0
Folic acid	mcg	0	0	0.000	0
Folate, food	mcg	0	0	0.000	0
Folate, DFE	mcg_DFE	0	0	0.000	0
Choline, total	mg	0.3	0	0.000	0.0
Betaine	mg	0.1	0	0.000	0.0
Vitamin B-12	mcg	0.00	0	0.000	0.00
Vitamin B-12, added	mcg	0.00	0	0.000	0.00
Vitamin A, RAE	mcg_RAE	0	0	0.000	0
Retinol	mcg	0	0	0.000	0
Carotene, beta	mcg	0	0	0.000	0
Carotene, alpha	mcg	0	0	0.000	0
Cryptoxanthin, beta	mcg	0	0	0.000	0
Vitamin A, IU	IU	0	0	0.000	0
Lycopene	mcg	0	0	0.000	0
Lutein + zeaxanthin	mcg	0	0	0.000	0

ויטמינים

חומצות אמינו - אין

Amino acids					
Tryptophan	g	0.000	0	0.000	0.000
Threonine	g	0.000	0	0.000	0.000
Isoleucine	g	0.000	0	0.000	0.000
Leucine	g	0.000	0	0.000	0.000
Lysine	g	0.000	0	0.000	0.000
Methionine	g	0.000	0	0.000	0.000
Cystine	g	0.000	0	0.000	0.000
Phenylalanine	g	0.000	0	0.000	0.000
Tyrosine	g	0.000	0	0.000	0.000
Valine	g	0.000	0	0.000	0.000
Arginine	g	0.000	0	0.000	0.000
Histidine	g	0.000	0	0.000	0.000
Alanine	g	0.000	0	0.000	0.000
Aspartic acid	g	0.000	0	0.000	0.000
Glutamic acid	g	0.000	0	0.000	0.000
Glycine	g	0.000	0	0.000	0.000
Proline	g	0.000	0	0.000	0.000
Serine	g	0.000	0	0.000	0.000

אין כולסטרול! יש פיטוסטרולים ...

Nutrient	Units	Value per 100 grams	Number of Data Points	Std. Error	1.00 X 1 tablespoon ----- 13.5g
Fatty acids, total polyunsaturated	g	10.523	0	0.000	1.421
18:2 undifferentiated	g	9.762	4	0.720	1.318
18:3 undifferentiated	g	0.761	4	0.040	0.103
18:4	g	0.000	4	0.000	0.000
20:4 undifferentiated	g	0.000	4	0.000	0.000
20:5 n-3 (EPA)	g	0.000	4	0.000	0.000
22:5 n-3 (DPA)	g	0.000	4	0.000	0.000
22:6 n-3 (DHA)	g	0.000	4	0.000	0.000
Cholesterol	mg	0	0	0.000	0
Phytosterols	mg	221	13	41.923	30

פיטוסטרולים

תרכובות צמחיות, בעלות מבנה דומה לכוסלטרול והורמונים סטרואידיאליים

חוסמות אתרי ספיגה של כולסטרול

מונעות ספיגת כולסטרול

מורידות רמות כולסטרול

פיטוסטרולים

- ממחקרים עולה כי פיטוסטרולים:
  - מגבירים תפקודי מערכת חיסון
  - מדכאים Epstein-Barr Virus
    - בן למשפחת מחוללי ההרפס (herpesvirus)
    - גורם ל- mononucleosis ("מחלת הנשיקה")
  - מונעים סרטנים שנגרמים מחומרים כימיים – בבע"ח
  - בעלי השפעות אנטי-סרטניות בבני אדם

פוליפנולים

□ משפחת הפוליפנולים:

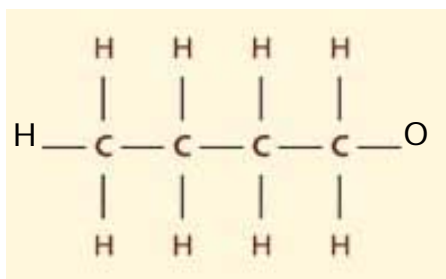
- אנטי-אוקסידנטים
- מגנים מפני מחלות לב
- מונעים היווצרות קרצינוגנים (בעיקר ניטרזמינים במערכת העיכול)
- מווסתים רצפטורים הורמונליים

□ חברי המשפחה:

- פלבנואידים
- אנטי-אוקסידנטים, השפעות אנטי-גידוליות ישירות, עידוד מערכת החיסון
- Oleuropein

חומצות שומן - הקדמה

קב' מתילית – אומגה
CH₃

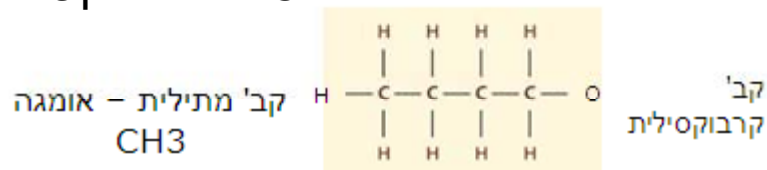

קב'
קרבווקסילית

- מולקולות שומן מורכבות מאטומים של:
  - פחמן (C), מימן (H) וחמצן (O)
- עמוד השדרה של השומן הוא שרשרת של אטומי פחמן
  - מימן וחמצן יכולים להקשר לפחמן

חומצות שומן - הקדמה

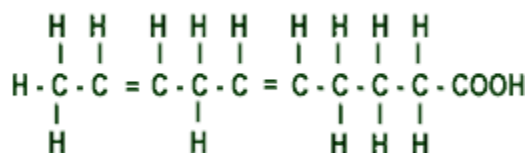
שומן רווי כל אתרי הקשירה הזמינים תפוסים

רב-בלתי רווי

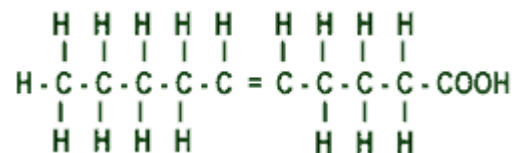
מספר קשרים כפולים

(2 או יותר)

חד בלתי רווי

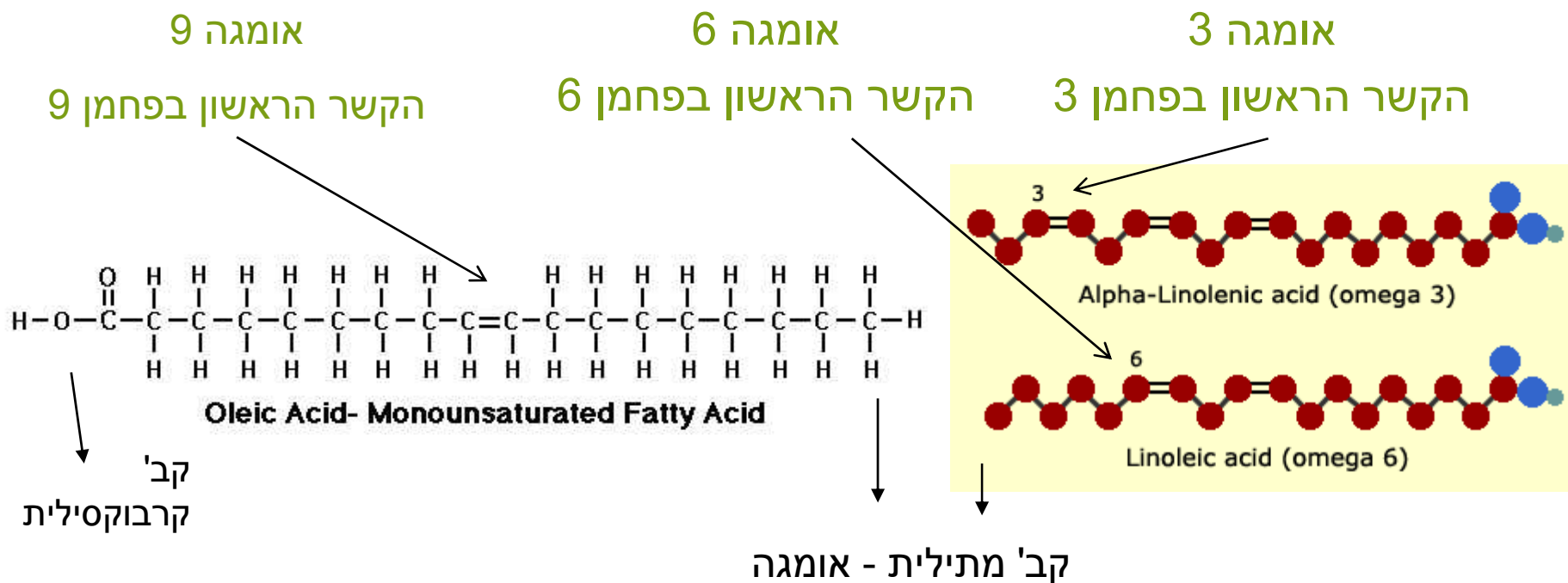
קשר כפול אחד

חומצות שומן - הקדמה

■ שומן בלתי רווי מסווג לפי:

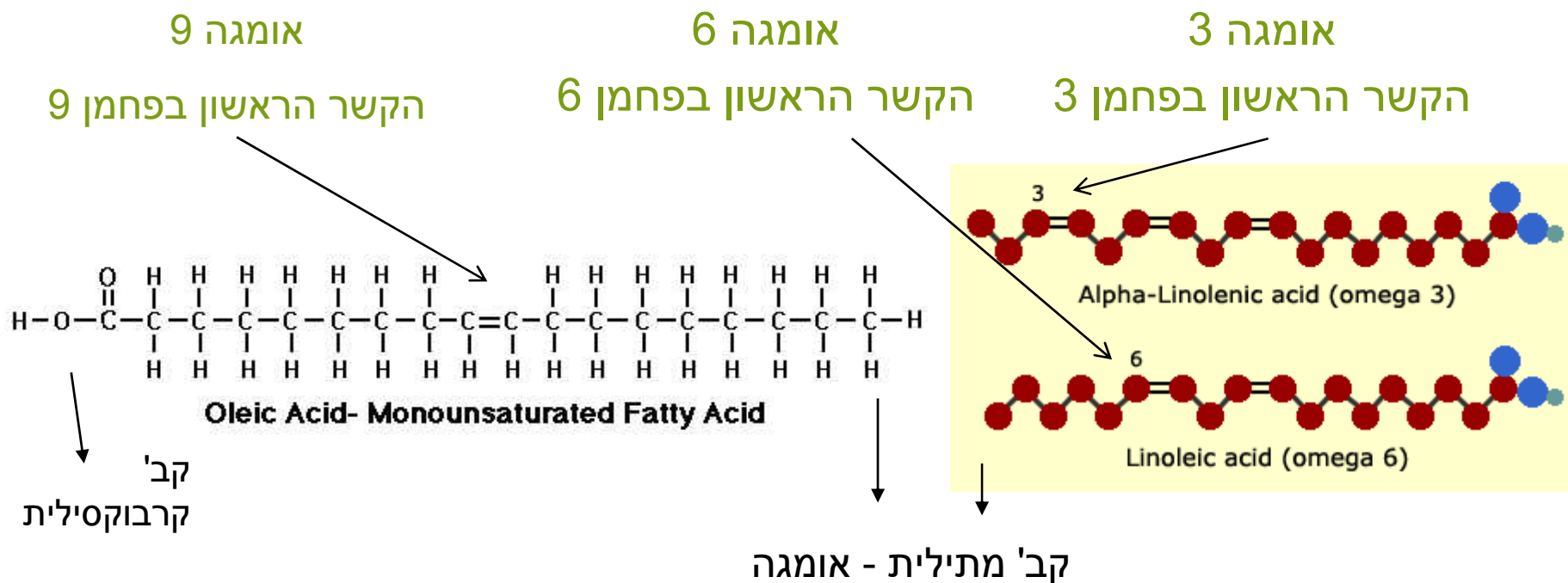
■ **מיקום הקשר הכפול הראשון מהקבוצה המתילית**

חומצות שומן - הקדמה

- שומן בלתי רווי מסווג לפי: **מיקום הקשרים הכפולים**

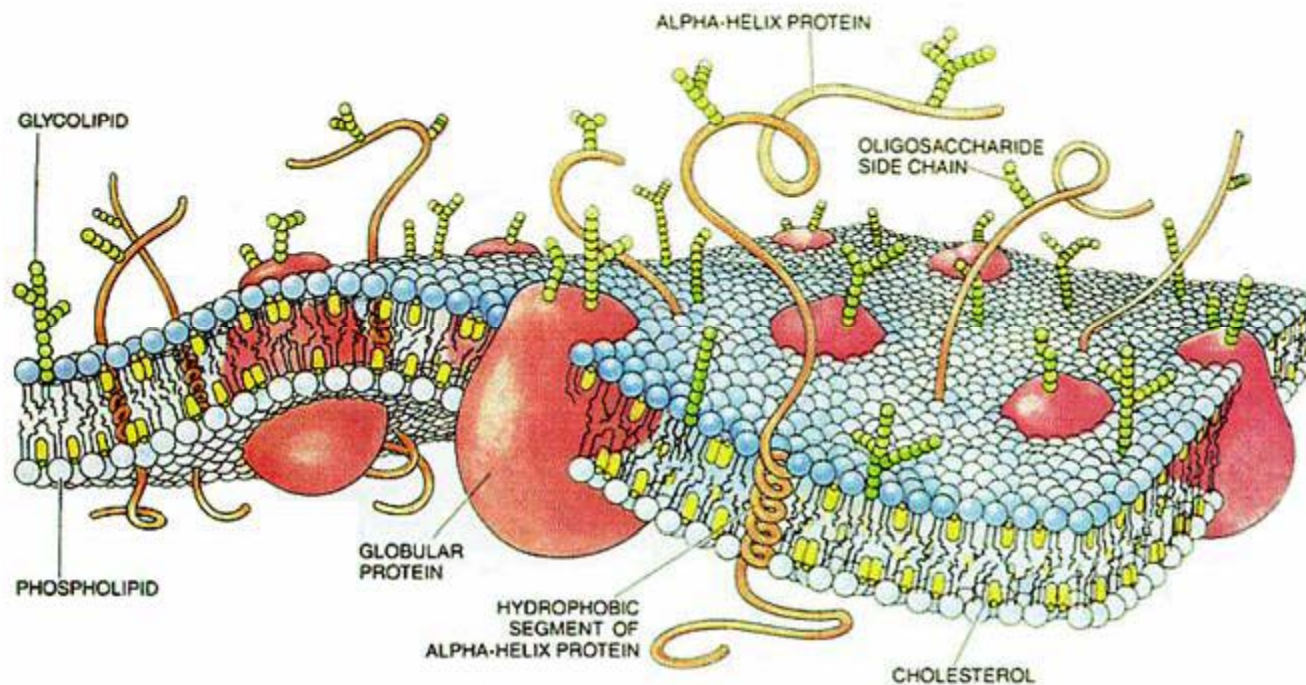
מה הופך שומנים רוויים ומרגרינות ל"רעים"?
מה הופך חומצות שומן בלתי רוויות ל"טובות"?

חומצות שומן - הקדמה

□ התשובה מצויה במברנת התא

חומצות שומן - הקדמה

- לכל תא בגופינו יש ממברנה חדירה ומגינה
- הממברנות מכילות שתי שכבות
- כל שכבה מורכבת בעיקר מ:
  - חלבונים
  - כולסטרול
  - שומנים בצורת פוספוליפידים

חומצות שומן - הקדמה

פוספוליפידים

גליצרול

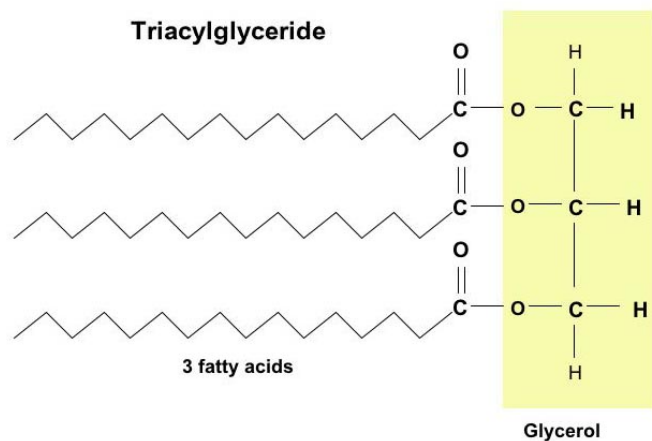
2 חומצות שומן

מולקולה שמכילה פוספור (זרחן)

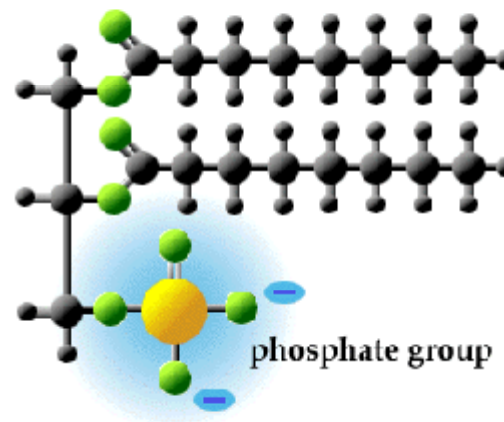
טריגליצרידים

גליצרול

3 חומצות שומן

Phospholipid

מה קובע את סוג חומצות השומן הנמצאות בממברנת התא?

סוג השומן שאנו צורכים...

חומצות שומן - הקדמה

דיאטה עשירה ב:

חומצות שומן טראנס (מרגרינה, למשל)

שומן רווי

כולסטרול

ממברנות פחות נוזליות, משל אדם הצורך ח.ש בלתי רוויות

התאים מאבדים את יכולתם:

להשלט על ידי הורמונים מווסתים

לתקשר עם תאים אחרים

להחזיק מים, נוטריאנטים חיוניים
ואלקטרוליטים

מתפתחות מחלות כרוניות וניווניות:

טרשת עורקים, סוכרת, סרטן, אסטמה, דלקות פרקים

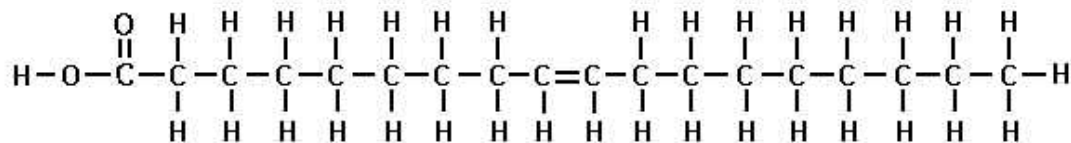
חומצות השומן בשמן זית

□ מה יוריד סיכון למחלות אלו?

□ שמן הזית!

■ עשיר בחומצה אולאית - חד-בלתי-רווייה

■ מכיל יחסית מעט שומן רווי

Oleic Acid- Monounsaturated Fatty Acid

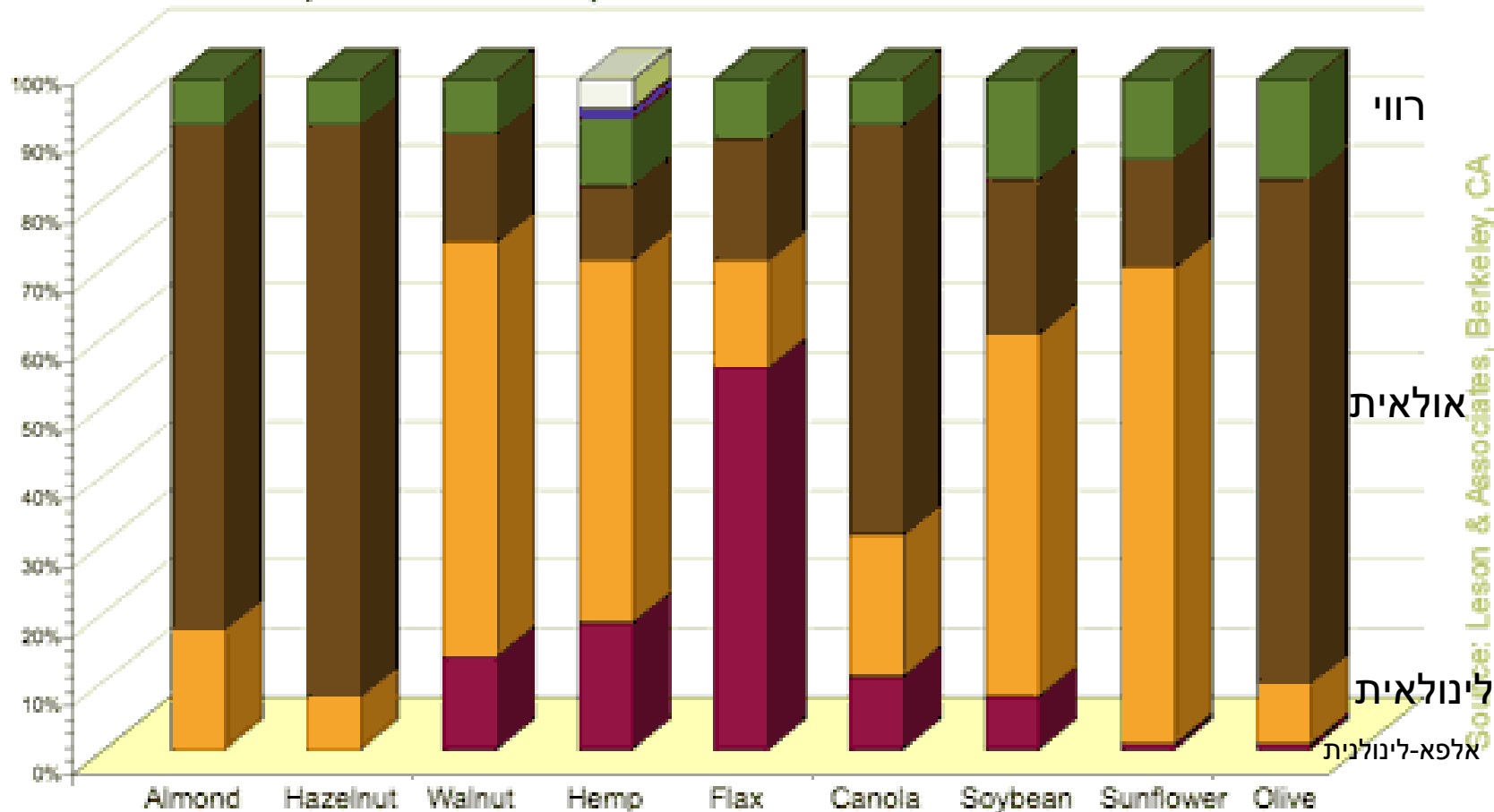
Nutrient	Units	Value per 100 grams	Number of Data Points	Std. Error	1.00 X 1 tablespoon ----- 13.5g
Lipids					
Fatty acids, total saturated	g	13.808	0	0.000	1.864
4:0	g	0.000	4	0.000	0.000
6:0	g	0.000	4	0.000	0.000
8:0	g	0.000	4	0.000	0.000
10:0	g	0.000	4	0.000	0.000
12:0	g	0.000	4	0.000	0.000
14:0	g	0.000	4	0.000	0.000
16:0	g	11.290	4	0.583	1.524
17:0	g	0.022	3	0.023	0.003
18:0	g	1.953	4	0.024	0.264
20:0	g	0.414	4	0.003	0.056
22:0	g	0.129	4	0.003	0.017
24:0	g	0.000	4	0.000	0.000
Fatty acids, total monounsaturated	g	72.961	0	0.000	9.850
14:1	g	0.000	4	0.000	0.000
16:1 undifferentiated	g	1.255	4	0.140	0.169
17:1	g	0.125	4	0.014	0.017
18:1 undifferentiated	g	71.269	4	1.689	9.621
20:1	g	0.311	4	0.017	0.042
22:1 undifferentiated	g	0.000	4	0.000	0.000

שומן

שומן רווי – 13%
שומן חב"ר – 72%
שומן רב"ר – 10%

Nutrient	Units	Value per 100 grams	Number of Data Points	Std. Error	1.00 X 1 tablespoon ----- 13.5g
Fatty acids, total polyunsaturated	g	10.523	0	0.000	1.421
18:2 undifferentiated	g	9.762	4	0.720	1.318
18:3 undifferentiated	g	0.761	4	0.040	0.103
18:4	g	0.000	4	0.000	0.000
20:4 undifferentiated	g	0.000	4	0.000	0.000
20:5 n-3 (EPA)	g	0.000	4	0.000	0.000
22:5 n-3 (DPA)	g	0.000	4	0.000	0.000
22:6 n-3 (DHA)	g	0.000	4	0.000	0.000
Cholesterol	mg	0	0	0.000	0
Phytosterols	mg	221	13	41.923	30

Fatty Acid Composition of Nut and Seed Oil

Source: Leson & Associates, Berkeley, CA

- Alpha-Linolenic- Acid (ALA, 18:3, omega-3)
- Oleic Acid (18:1, omega-9)
- Stearidonic Acid (SDA, 18:4, omega-3)
- Linoleic Acid (LA, 18:2, omega-6)
- Saturated Fatty Acids
- Gamma-Linolenic Acid (GLA, 18:3, omega-6)

שמן הזית עשיר בערכים תזונתיים מועילים לבריאות

היתרונות הבריאותיים של שמן הזית האורגני

- מניעה וטיפול במחלות - מחקרים
- הערך המוסף של שמן הזית האורגני

מחלות לב וכלי דם

אחד הגורמים למחלות לב וכלי דם:

חלקיקי הכולסטרול מסוג LDL

נוטים להחמצן מהר

נדבקים לדפנות כלי הדם

נוצר פלאק

סיכון להתקף לב וארוע מוחי

איך נוריד סיכון?

צריכת שמן זית

חלקיקי הכולסטרול מסוג LDL יורכבו מחומצות שומן חד בלתי רוויות

LDL פחות יתחמצן

מניעת טרשת עורקים

איך נוריד סיכון?

צריכת שמן זית

רמות גבוהות של אנטיאוקסידנטים

הגנה מפני חמצון הכולסטרול בדם

אחד הגורמים למחלות לב וכלי דם:

צריכת שומן רווי ושומן בע"ח

עליה ברמות כולסטרול

איך נטפל?

החלפת* השומן בשמן זית

ירידה ב- 13.4% ברמות הכולסטרול

ירידה ב- 18% ברמות ה-LDL

* החלפה, ולא הוספה על השומן הקיים. עדיין צריך להוריד את השומן הלא בריא...

איך נטפל?

במספר מחקרים, שמן זית העלה HDL ללא עליית LDL

אחד הגורמים למחלות לב וכלי דם:

□ נטייה לקרישתיות יתר

איך נמנע ונטפל?

תוספת של שמן זית $\leq$ חומצה אולאית

ירידה באגרגציה של טסיות

סוכרת סוג 2

אחד הגורמים:

אכילת סוגי שומן פחות טובים

שינוי מבנה הממברנה

ירידה ברגישות התאים לאינסולין

פגיעה בפעולת האינסולין

סוכרת סוג 2

איך נמנע?

מחקרים על אוכלוסיות

צריכה של:

ח.ש מסוג אומגה 3 מדגים

ח.ש חד-ב"ר, כגון שמן זית, אגוזים

שיפור פעולת האינסולין

הגנה מפני התפתחות סוכרת סוג 2

איך נטפל?

חולי סוכרת שצרכו את ארוחותיהם עם שמן זית

השיגו שליטה טובה יותר ברמות הגלוקוז בדם

והצליחו להוריד רמות טריגליצרידים*

התוצאות עבור קבוצת שמן הזית היו טובות יותר
מאשר סכרתיים שאכלו ארוחות דלות שומן, ללא שמן זית

* טריגליצרידים הם תרכובות של שומן וגלוקוז, שבכמויות גדולות מעלות סיכון למחלות לב

מחלות דלקתיות

אסטמה, דלקת פרקים, סרטן

אחד הגורמים:

צריכת חומצות שומן מסוג אומגה 6

עידוד תהליכים דלקתיים בגוף

איך נמנע ונטפל?

צריכת שמן זית

חומצות שומן חד בלתי רוויות

מסיטות ממסלולים פרו-דלקתיים

איך נמנע ונטפל?

מחקר מ- Annals of Oncology

נשים שצרכו חומצה אולאית משמן זית באופן קבוע

סיכון נמוך יותר לסרטן שד הנגרם ע"י גן ב- 46%

אחד הגורמים לסרטן

רמות גבוהות של רדיקלים חופשיים

התפתחות סרטן

איך נמנע?

צריכת שמן זית

רמות גבוהות של אנטיאוקסידנטים

הגנה מפני סרטן

ולראייה... הדיאטה הים-תיכונית

□ משקפת תבנית תזונתית טיפוסית באיזורים ים-תיכוניים

▪ בשנות ה-60

■ כגון כריתים, חלקים מסוימים מיוון עצמה ודרום איטליה

□ מספקת צריכה אופטימלית של סוגי שומן נכונים

■ שמן הזית הוא המקור העיקרי לשומן

□ הוכחה כיעילה במלחמה במחלות לב, סרום וסוכרת

ע"י צריכת שמן זית נוכל להפחית סיכון למחלות ולטפל בהן

הערך המוסף של שמן הזית האורגני

שמן זית קונבנציונלי

- חומרי הדברה רעילים
  - רוגור (זרחן אורגני) כנגד זבוב הזית
- שימוש בקוטלי עשבים
- שימוש בדשנים כימיים
  - <= זיהום סביבתי

שמן זית אורגני

- מלכודות ללכידה המונית
  - או שיטות אחרות
- אין שימוש בקוטלי עשבים
- שימוש בעיקר בקומפוסט
  - כמקור לחומרי הזנה

יתרונות המזון האורגני

- מזעור החשיפה לחומרי הדברת מזיקים
  - אשר סווגו ע"י גורמים פדרליים בארה"ב כבעלי פוטנציאל מסרטן
  - בילדים:
  - נוירוטוקסינים, מסוגלים לפגוע במוח המתפתח ובמערכת העצבים
  - רגישות גבוהה יותר להשפעות המסרטנות במהלך תקופות של האצת הגדילה

- מזעור חשיפה לחומרים כימיים שיכולים לפגוע ב-
  - DNA, מיטוכונדריה, וממברנת התא

השפעת קונבנציונלי על ה-DNA

כימיקלים חקלאיים קונבנציונליים מסוימים

עשויים לגרום למוטציות גנטיות

התפתחות סרטן

השפעת קונבנציונלי על המיטוכונדריה

כימיקלים חקלאיים קונבנציונליים מסוימים

הגברת חדירות ממברנת התא

חשיפת המיטוכונדריה לרדיקלים חופשיים מזיקים

עיכוב ייצור ATP

השפעת קונבנציונלי על ממברנת התא

כימיקלים חקלאיים קונבנציונליים מסוימים

פגיעה במבנה ותפקוד ממברנת התא

חימצון מולקולות שומן

פגיעה בפוספוליפידים בממברנה

השפעת קונבנציונלי על ממברנת התא

חומרי הדברה מסוימים

פגיעה בהעברת מסרים כימיים

טרשת נפוצה, פסוריאזיס, דלקות

מחקרים

□ חולדות שהאכלו במזון אורגני היו בריאות יותר

- שינה טובה יותר
- מערכת חיסון חזקה יותר
- פחות השמנה

ערכים תזונתיים גבוהים

□ מסקנות משתי סקירות מחקרים:

□ מזון אורגני מכיל יותר:

■ חלבון איכותי

■ ויטמין C (כ- 27% יותר מקונבנציונלי)

■ מינרלים

□ 21.1% יותר ברזל

□ 29.3% יותר מגנזיום

שמן זית אורגני הוא סימן לשמן בריא ואיכותי

לסיכום

- שמן הזית עשיר בערכים תזונתיים מועילים לבריאות
- ע"י צריכת שמן זית נוכל להפחית סיכון למחלות ולטפל בהן
- שמן זית אורגני הוא סימן לשמן בריא ואיכותי

יש לכם בידיים מכרה זהב בריאותי

